

Převod materiálu

Tomáš Pavelka

Pořadí v lekci

48

Soudce 15

Postehy pro učitelku

Po nějakém ?ase, ve dnech, kdy se žala pšenice (1) V minulé kapitole ?teme? „S planoucím hn?vem se pak vrátil do otcovského domu.“ (14, 19). Samson je legra?n? d?tinský. Když se rozlobí, ute?e k rodi??m. Pak ho to doma p?estane bavit, vzpomene si, že je vlastn? ženatý a vidá se za svou ženou, protože „by rád vešel do pokojíku ke své žen?“. Samson totiž od své ženy utekl ještě p?ed svatební nocí. Úvod kapitoly tedy ukazuje na Samsonovu až roztržitou lehkovážnost a bezstarostnost, pro hrdiny ?asto typickou.

Tentokrát budu v??i Pelištejc?m bez viny (3) Tentokrát bez viny – takže minule to asi nebylo úpln? ?isté. P?ipome?me, v minulé kapitole dal Samson hádanku, kterou nejde zodpov?d?t – o lvu, ve kterém byl med, v ?d?l p?ece jen Samson. Odm?nu, kterou m?l složit za prohranou sázku, sebral jiným Pelištejc?m. A tak, proti Pelištejc?m, kte?í jsou svévolní, neposlouchají Boha, nestojí tentokrát n?kdo „super?estný“ jako Jiftách nebo Gideon, ale naopak n?kdo ještě svévoln?jší, než oni – Samson. A tím nám Písmo nazna?uje, že když všechna pravidla, všechna ?estnost, má základ v Bohu. Pokud chybí víra v Boha, ztrácejí smysl i všechna pravidla. Jak ?ekl dob?e F. M. Dostojevskij: „Není-li Boha, je vše dovoleno“. Pelišt?jc?m to B?h ukazuje na Samsonovi, který jim škodí naprosto svévoln?, vlastn? úpln? bez d?vodu. Pelištejci by ?ekali, že proti nim n? kdo bude bojovat kv?li území, moci, ko?isti. Že agrese bude mít n?jaký cíl, že si s nimi nikdo neza?ne „jen tak“. P?ichází na n? trest v podob? Samsona, který je „ne?ízená st?ela“ a vždycky ud?lá n?co, co nikdo ne?eká. Ješt? se dostaneme k tomu, že Samson je jedním ze starozákonních p?eobraz? Krista – vít?zství také získá vlastní smrtí. Ale už v tom, že nikdo ani náznakem netuší, co ud?lá a ?ekne p?íst?, je Samson vzdálen? podoben Kristu, jehož jednáním a slovy byli lidé také ?asto p?ekvapeni. Stejn? jako u Samsona, ani Krista nedokázali nikdy „najít a chytit“, nebýt zrady. Kristus i Samson stojí nad Zákonem. Samson jen z Božího dopušt?ní, Kristus proto, že je B?h sám.

Odešel a pochytal t?i sta lišek. (4) Zkusme dnes ani ne chytit, ale by? jen zblízka pozorovat by? jedinou lišku. I když v té dob? mohla být divoká zv?? celkov? ?etn?jší, i tak je to slušný výkon. Úkol, kterému se ?lov?k po n?kolik dní musí v?novat s bytostným nasazením. To nám op?t p?edstavuje Samsona jako n?koho, kdo si prost? vezme n?co do hlavy a jde za tím, p?i tom pro to nemá po?ádné d?vody a ani nemyslí na d?sledky. Pro? dejme tomu Samson nesebral vojsko a nešel s pelišt?jci bojovat jako p?edchozí soudci? Pro? zrovna ty lišky? Škoda, kterou p?b?h popisuje, je nicmén? obrovská.

"Kdo tohle ud?lal?" Rozk?iklo se: Samson, ze? Timna?ana, za to, že mu vzal ženu (6) Jednání Pelišt?jc? je zdánliv? logi?t?jší. Na rozdíl od Samsona, který 1. si vybral cizinku a mohl ?ekat kulturní konflikt 2. zám?rn? dal hádanku, kterou nejde uhodnout 3. se naštval a odešel dom? a pak se divil, že už nemá nev?stu. Pelišt?jc?m se stala reálná škoda, ptají se, kdo za to m?že. Ale! Ve t?etím bod?, místo aby potrestali Samsona, potrestají svého krajana, který jim p?ece pole nezapálil a který vlastn? ani Samsoovi neud?lal niczlého. Takže se znovu opakuje: Za maskou Pelišt?jských zákon? je schována svévole a tak na n? dopadá trest v podob? Samsona, který jedná svévoln? zcela otev?en?, bez p?edstírání logiky a n?jakých pravidel.

Když takhle jednáte, neustanu (7) Samson se dále zaplétá do spirály agrese, kterou vlastn? sám rozto?il tím, že si proti zvyklostem a proti p?ání rodi?? (a proti ustanovení Zákona) vybral nev?stu z Pelišt?jc? že

dával svou nefér hádanku atd. atd. Jak jsme ale ?etli ve ver. 14, 4, za bláznivou Samsonovou jízdou stojí Hospodin. Hospodin, kterého neposlouchají ani Pelišt?jci, ani Izraelci a tak jim ukazuje, co to teprve je pravý chaos. Tentokrát je ale Samson? v hn?v úpln? spravedlivý.

Copak nevíš, že nad námi vládnou Pelištejci? Cos nám to provedl? (11) Proti samsonovi jdou te? i jeho vlastní – a to dokonce t?i tisíce muž?. Všímáme si zde b?žného jevu – ustrašení a utla?ení lidé považují paradoxn? za svého nejv?tšího nep?ítele toho, kdo se postaví proti jejich utla?ovatel?m, kdo jim to „zava?í naho?e“. Zárove?, a to je dost komické, se Izraelci bojí nejen Pelišt?jc?, ale i siláka Samsona a tak jich na n? jde rovnou t?i tisíce.

Nevrhne se na tebe (13) Samson p?eci jen je boží zasv?cenec. Nechce bojovat proti svým krajan?m a ani oni necht?jí bojovat proti n?mu.

Našel ?erstvou oslí ?elist (15) Samo jméno Lechí znamená ?elist. Je otázka, zda se tak místo jmenoval až po Samsonov? boji zde (Rámat-lechí, Výšina ?elisti), nebo zda si Samson vtipn? vybral zbra?, která odpovídala jménu místa. Stejn? jako med ve lvovi je i p?edstava oslí ?elisti jako zbran? podivná, bláznivá. A navíc, Samson se op?t dotýká mršiny zví?ete, je to to první, po ?em sáhne, a p?itom má jako nazír zakázáno se mršiny by? jen doktnout.

A te? mám um?ít žízni a upadnout do rukou neob?ezanc?? (18) Samson se nezalekl tisíce Pelišt?jc?, ale bojí se, že um?e žízni. M?žeme vzpomenout na Ezaua, který má po návratu z pole takový hlad a je tak unaven, že si myslí, že zem?e. Samsonova osobnost je tedy svým zp?sobem d?tinská. Hrdina snese jakékoliv nebezpe?í, ale nesnese nudu nebo nep?íjemnosti.

I rozpoltil B?h skalní kotlinu v Lechí a vytryskla z ní voda. (19) B?h p?ekvapiv? Samsonovi, který práv? sahal na oslí ?elist a který se chová jako dítě, vyhoví. Je nám tím z?ejm? nazna?eno, že Bohu je stále milejší otev?ená svévole a furiantství Samsonovo, za kterým si ale Samson stojí a nese d?sledky. Je mu milejší, než zbab?lost jeho sou?asník?, porušování Zákona pod n?jakou záminkou, než hra na spo?ádanost a pravidla, za kterými se svévole ?asto schovává. Samson prost? není „slizký“, nebí to kluzký had ani k?ivák. Nese d?sledky svého jednání. Samson je „rovnej chlap“ a tak je Bohu milý. I p?es to, že nakonec v p?íští kapitole špatn? skon?í.

Soudil Izraele za dn? Pelištejc? po dvacet let. (20) Samsonovy vylomeniny n?jaké „souzení“ na první pohled nep?ipomínají ani trochu. Ale zopakujeme ješt? naposledy: Ti, kte?í nedodržují Zákon, nedodržují pravidla a p?itom se tvá?í, že ano, jsou souzeni skrze Samsona a jeho otev?enou svévoli. Zarazí možná také údaj „dvacet let“, protože jsme zatím ?etli jen o Samsonov? svatb? a pak šlo všechno rychle po sob?, v rozsahu maximáln? n?kolika m?síc?. A v p?íští kapitole už Samson zem?e. Možná nemáme zapsány všechny Samsonovy ?iny, ale jen ty nejtípi?t?jší. Možná se t?ch dvacet let po?ítá už od Samsonova narození (jako jediný je povolán už v mate?ském l?n?, ostatní soudci jsou povoláni až b?hem dosp?losti). Ješt? p?ed jeho narozením se ví, že „On za?ne vysvobozovat Izraele z rukou Pelištejc?“. A tak je možná dvacet let soudcem proto, že už p?ed narozením je pro všechny nad?jí, která je osvobozuje od strachu. And?l ?íká Josefovi ve snu: „Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; nebo? on vysvobodí sv?j lid z jeho h?ích?“. Také Ježíš, a práv? Ježíš, je nad?jí lidí ješt? p?ed svým narozením. Jak už jsme ?ekli minule, Samson i Kristus stojí nad Zákonem, Samson i Kristus porazí nep?átele vlastn? až svou smrtí. Samson znamená „Slunce“, Kristova tvá? je p?i prom?n?ní na ho?e nebo ve Zjevení p?irovnávána ke slunci, Žalm 84, 12 ?íká: „Hospodin B?h je štít a slunce“, Malachijáš prorokuje o Kristu: „vám, kdo se bojíte mého jména, vzejde slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích.“ (Mal 3, 20). Samson je tedy svým zp?sobem p?edobrazem, stínem Krista, i když velmi podivným.

Osnova výkladu

1. Samson uteče naštvaný dom? (minulá kapitola), ale pak si vzpomene, že má ženu a chce s ní bydlet. Ta už má ale jiného
2. Samson pochyťá t?i sta lišek. To je velká práce, Samson je umanutý.
3. Pelišt?jci se rozlobí kv?li spálenému poli, potrestají za to ale neviné
4. Samson se ještě víc rozlobí a pobije spoustu Pelišt?jc?
5. Izraelci se leknou Pelišt?jc? a zlobí se na Samsona, že je roz?ílil
6. Samson svým lidem nic neud?lá a i oni mu necht?jí ublížit, jen se bojí
7. Samson bere do ruky kus mrtvého zví?ete, což nesm?l. Pobije Pelišt?jce ?elistí na míst?, které se jmenuje ?elist
8. B?h ale Samsonovi pom?že, když má žíze?, protože Samson nijak neskrývá špatnou v?c, kterou ud?lal. B?h odpuští tomu, kdo nelže.
9. Samson je soudce už jako nenarozený, protože v n?j všichni doufají. Jako pozd?ji Kristus.

Kulisy p?íb?hu

Pelištejci – národ, z?ejm? p?íbuzný ?ek?m, který p?iplul odkudsi z mo?e a dobyl m?sta na pob?eží. Znali železo, takže m?li lepší zbran?, než Izraelci.

Samsonova žíze? – celý p?íb?h se odehrává v polopouši, kde po ?ád horko jako u nás v lét?; i v?tší. Krajina vypadala možná trochu jako na našich kopcích Oblík a Raná. P?edstavte si, že se v takovém horku a na takovém míst? s n?kým perete t?eba hodinu.

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[Soudc? 15](#)